

Kompozice

Kompozice odborného
textu

Standardní model

- **Úvod - motivace, cíl práce, postup práce**
- **Organické části práce**
  - **představení problému**
    - *Jak se problém jeví na základě literatury a dokumentů?*
    - *Otázky, které z těchto zjištění plynou pro vlastní výzkum.*
  - **představení vlastního výzkumu**
    - *Jak jsem problém zkoumal/a? Představení metody, osob, podmínek výzkumu*
    - *Co bylo zjištěno? Představení výsledků.*
  - **diskuse**
    - *Co tato zjištění znamenají? Jak je možné si výsledky vysvětlit? Srovnání vlastních zjištění s tvrzením odborníků.*
- **Závěr - bylo dosaženo cíle?**
  - *Co řekly k problému jednotlivé části práce?*

Úvod

■ Cíl práce

- přesná formulace cíle
- formulace hypotézy

■ Motivace

- důvody pro výběr tématu
- podněty které k tomuto výběru vedly
- osobní vztah autora k tématu
- aktuálnost problematiky

■ Postup

- Nástin členění práce
- Představení metod práce: od jakých autorů čerpám, jaký výzkum použiji

Organické části práce

- Tato část práce **organicky spojuje** názory odborníků a odpovídající výzkum podle vlastních kritérií autora, daných cílem práce.
- Provádí se zde výběr z poznatků k dané problematice a tento výběr se zpracovává do vlastního uceleného textu.

Student prokazuje schopnost

- Systematicky pracovat s prameny
- Srovnat navzájem různé přístupy
- Samostatně problematiku promýšlet
- Srozumitelně problematiku vyložit
- Správně užívat odbornou terminologii

Vlastní výzkum

- Musí být organickou **součástí práce**
- Představení výzkumu, prezentace výsledků a jejich hodnocení je třeba realizovat minimálně v rámci jedné **samostatné kapitoly**, která obsahuje:
  - Důvody zvoleného výzkumu
  - Metodiku výzkumu
  - Charakteristiku respondentů a prostředí
  - Průběh výzkumu
  - Podrobný slovní rozbor dílčích výsledků (nelze nahradit jen čísly a grafem).
  - Uvedené grafy musí být srozumitelně komentovány

Závěr

Popis konkrétních zjištění.

- Jak zněl **cíl práce** a **která zjištění** jsou jeho naplněním.
  - V čem nebyl cíl dosažen a proč.
- Jaké **závěry** jsou jisté.
  - Co ze zjištěných závěrů plyne pro praxi.
  - Jaká řešení problému lze nabídnout.
- Naznačit podněty pro další výzkum.
  - Antitéma.

Soudržnost a spojitost textu

Soudržnost textu zajišťujeme odpovídajícím
členěním textu.

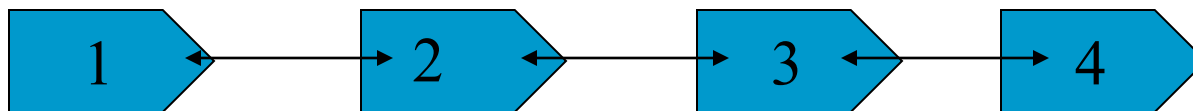
Členění tvoří **rytmus výkladu** v rámci:

- **Částí práce** – úvod, organické části, závěr
- **Kapitol a podkapitol** – každá má své číslo a název
- **Odstavců** – každý odstavec rozvíjí jednu myšlenku a každý nový odstavec je pro čtenáře signálem nového myšlenkového kroku.
- **Vět** – srozumitelnost vět zajišťuje správný slovosled a interpunkce.

**Členění textu plní svůj význam,
pokud jsou jednotlivé části skutečně funkční.**

Soudržnost a spojitost textu

Spojitost textu zajišťujeme důsledným propojením
jednotlivých částí s cílem práce.

Stavíme lávky

Na konci každé kapitoly je třeba téma shrnout a uzavřít, případně odkázat na to, jak bude směřováno k cíli v kapitole příští.

Na začátku každé kapitoly je třeba výslovně uvést, jakým způsobem to, co v ní budeme probírat, souvisí s cílem práce a navázat na to, co již bylo řečeno v kapitolách předešlých.

Soudržnost a spojitost textu

Návaznost v úrovni kapitol – příklady:

- *Abychom se v práci mohli zabývat tím, zda děti tráví volný čas tak, aby jim napomáhal k zvládnutí vývojových úkolů, musíme nejprve zjistit, jaké možnosti trávení volného času se jim v daném prostředí nabízejí. O to bych se chtěla pokusit v této kapitole.*
...
- *Zjistili jsme tedy, že přímo v místě bydliště mohou děti mladšího školního věku navštěvovat turistický nebo fotbalový oddíl, dva kroužky s uměleckým zaměřením a dvakrát v týdnu je jim k dispozici knihovna. V patnáct kilometrů vzdáleném Trutnově se pak nabídka rozšiřuje o výuku jazyků a také o výuku hry na hudební nástroje v rámci ZUŠ.*
...
- *V předchozí kapitole jsme uvedli, jaké možnosti trávení volného času se dětem nabízejí, nyní se tedy podrobněji podívejme na to, do jaké míry děti daného věku nabízené možnosti využívají.*
...
- *Vzhledem k tomu, co jsme zjistili v předchozí kapitole, že totiž nabízených možností k organizovanému trávení volného času děti využívají velice málo, ptejme se nyní po příčinách tohoto nedobrého stavu.*

Soudržnost a spojitost textu

- Spojitost textu je založena také na tématické **souvislosti odstavců**.
- **Příliš krátké odstavce** rozdrobují text a příliš zdůrazňují jednotlivé výpovědi.
- **Příliš dlouhé odstavce** činí text málo přehledným, čtenář postrádá orientační body, které by umožňovaly sledovat rozvoj tématu.
- **Každý další odstavec vyplývá z předchozího.**

Soudržnost a spojitost textu

Návaznost v úrovni odstavců

Nový odstavec uvádíme větou, která navazuje na předchozí.

Tato věta může například:

■ Vyjadřovat kritický postoj k předchozímu

- *Takové tvrzení ale ukazuje, že dotyčný nemá dost informací.*
- *To všechno ale dosud nedává odpověď na původní otázku.*
- *Přesto však postoje řady jiných lidí tak jednoduché nejsou.*

■ Signalizovat bližší vysvětlení

- *K tomuto teoretickému popisu odpovídají konkrétní příklady.*
- *Druhá, závažnější otázky by mohla znít ještě jinak.*
- *Tyto obtíže mají často hlubší příčiny.*

■ Uvést závěry

- *Co jsme výše řekli, nás opravňuje k několika závěrům*
- *Všechno, co bylo v této kapitole uvedeno, obrací naši pozornost dvěma směry.*

Postup vypracování

- **Začít těžištěm práce**
  - Jak se problém jeví? – výklad problematiky
- **Od začátku vytvářet strukturovaný text**
  - dělený na kapitoly a podkapitoly, názvy kapitol
- **Průběžně číslovat jednotlivé citace**
stejně i poznámky a odkazy
- **Jednotlivé myšlenky formulovat v kratších větách.**
- **Pro přehlednost volit širší řádkování a okraje**